

«Кніжныя скарбы з манастырскага куфра»

10 сакавіка ў Музеі кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі адкрылася выстава-прэзентацыя, на якой упершыню прадстаўлены шырокай публіцы сапраўдны кніжны скарб, што нядаўна быў адшуканы ў адным са старадаўніх беларускіх манастыроў.

З прывітальным словам на адкрыцці выступіў намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Аляксандр Суша. Ён распавёў пра незвычайную знаходку. Унікальныя кніжныя скарбы былі выяўлены ў 2021 г. пад

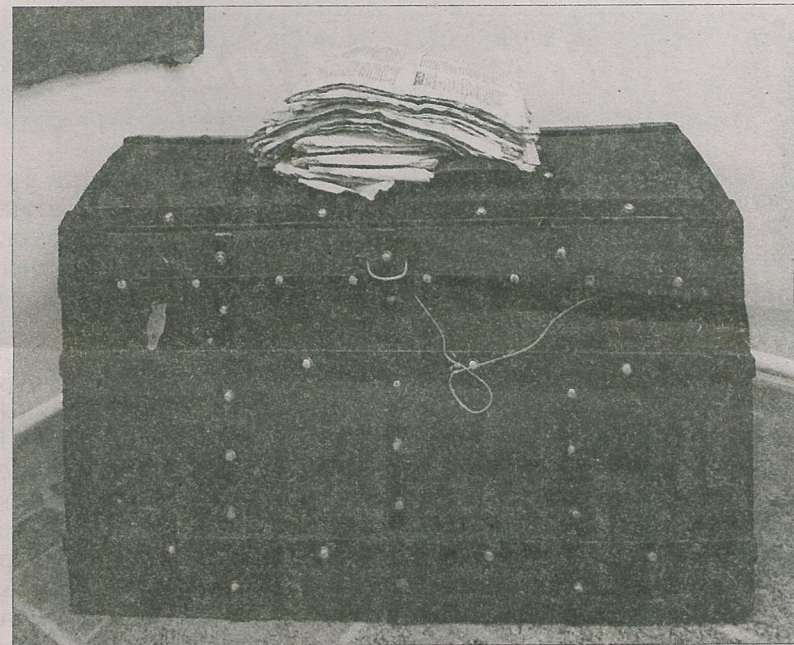
час наведвання ім разам з Аляксандрам Горным і Таццянай Сапега колішняга гродзенскага брыгіцкага кляштара. Вынікам знаёмства і размовы з а. Антоніем Грэмзам стала адна абсалютна ўнікальная знаходка, што ўяўляе сабой частку тыражу двух выданняў – «Статута ордэна брыгітак» 1673 г. і «Брэвіярыума» 1748 г., якая не прайшла адпаведную апрацоўку і засталася ў стосах з асобных аркушаў. Каштоўнасць была перададзена ў галоўную бібліятэку краіны.

Бібліяфіл і калекцыянер Алег Судлянкоў адзначыў, што экспанаты

выставы даюць магчымасць уявіць тэхналогію кнігадрукавання і ўбачыць якасную паперу ручнога вырабу. Ён падкрэсліў, што прынцып кнігадрукавання заставаўся нязменным на працягу многіх стагоддзяў.

Напрыканцы мерапрыемства гісторык Алег Дзярновіч раскажаў пра былы брыгіцкі манастыр у Гродне, дзе былі адшуканы кніжныя скарбы, і настаяцеля касцёла – аматара даўніны а. Антонія Грэмзу.

Наведвальнікаў выставы чакае ўнікальная магчымасць убачыць незвычайную з’яву – па сутнасці, фрагмент архіва старадаўняй друкарні: неразрэзаныя і незбрашаваныя аркушы XVII і XVIII стагоддзяў, падрыхтаваныя для далейшай працы пераплетчыкаў. На кожным з вялікіх друкарскіх аркушаў размяшчалася па восем старонак тэксту, якія ў далейшым павінны былі адпаведным чынам складвацца ў асобныя сшыткі, перашывацца разам, абразацца і пераплятацца ў прывычную нам сёння форму кнігі-кодэкса.

Па невядомых прычынах частка тыражу двух выданняў не прайшла адпаведную апрацоўку і засталася ў стосах з асобных аркушаў, якія на працягу некалькіх стагоддзяў захоўваліся ў брыгіцкім кляштары. Дзякуючы ўнікальнай для Беларусі знаходцы мы можам атрымаць ўяўленне пра тое, як друкаваліся кнігі ў мінулыя стагоддзі, асэнсаваць і візуальна ўявіць старажытную тэхналогію збірання і пераплету вы-

данняў. Сёння нават можна гаварыць пра змест і назвы двух выданняў, якія павінны былі атрымаць форму кнігі яшчэ некалькіх стагоддзяў таму.

Разам з гэтымі незвычайнымі матэрыяламі са старажытнай друкарні ў Музеі кнігі экспануюцца элементы кніжнага пераплету і аналагічныя старадрукаваныя кнігі ў «закончаным выглядзе» з фондаў НББ.

Паводле інфармацыі арганізатараў

Антоній Грэмза і Аляксандр Суша

Комплекс брыгіцкага кляштара займае цэлы квартал у цэнтральнай частцы Гродна і складаецца з касцёла, жылога корпуса, арыгінальнага драўлянага лямуса і высокай каменнай агароджы з брамамі і вуглавымі васьміграннымі вежамі. Некалі гэта быў адзіны ў Беларусі храм і кляштар ордэна Святой Брыгіты, пабудаваны на ахвяраванні мясцовага магната К. Весялоўскага ў 1634 – 1642 гг. у стылі барока. Сёння ансамбль кляштара з’яўляецца помнікам архітэктуры рэспубліканскага значэння.

Фота Сяргея ПІЛІГЕВІЧА